

Roční plán výchovně vzdělávací činnosti

na školní rok 2026 2027

Výchovný úsek dětského domova se školou

Účinnost:

Zpracoval: Bc. Miroslav Hovorka, vedoucí vychovatel

Schválila: Mgr. Iva Zikešová, ředitelka

Projednáno na pedagogické radě:

Nahrazuje document: Plán práce na školní rok 2025/2026 v části týkající se výchovného úseku

Účel dokumentu

Tento plán stanoví cíle, obsah, organizaci a vyhodnocování výchovně vzdělávací činnosti dětského domova se školou ve školním roce 2026/2027. Je závazným rámcem pro práci pedagogických pracovníků výchovného úseku a podkladem pro týdenní programy rodinných skupin a individuální práci s každým dítětem.

Plán vychází z potřeb dětí umístěných v zařízení, z programu rozvoje osobnosti dítěte, z vnitřního řádu, z krizových a preventivních postupů zařízení a ze spolupráce výchovného úseku se školou, etopedem, psychologem a sociálními pracovníky.

Právní a odborná východiska

- zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, zejména požadavky na dokumentaci zařízení
- zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů
- vnitřní řád zařízení a další platné vnitřní předpisy
- komplexní diagnostické zprávy a programy rozvoje osobnosti jednotlivých dětí
- zásady bezpečné, důsledné a trauma respektující péče o děti s poruchami chování

Charakteristika výchovné práce

Výchovná práce probíhá v pěti rodinných skupinách s nejvyšší kapacitou 40 dětí ve věku zpravidla 10 až 16 let. Děti přicházejí s rozdílnými zkušenostmi, vzdělávacími potřebami a mírou rizikového chování. Časté jsou dlouhodobé školní neúspěchy, záškoláctví, nestabilní rodinné prostředí, oslabené sociální dovednosti, impulzivita, obtíže v regulaci emocí, agresivní projevy, útoky, užívání návykových látek nebo sebepoškozování.

Výchova proto spojuje jasná a předvídatelná pravidla s individuálním přístupem. Pedagogický pracovník nepřehlíží nebezpečné nebo protiprávní jednání, současně však rozlišuje mezi dítětem a jeho chováním, hledá příčiny situace a vede dítě k nápravě, odpovědnosti a bezpečnějším způsobům jednání.

Hlavní cíle školního roku

- **Bezpečí a stabilita** - udržovat bezpečné prostředí, předcházet agresí, šikaně, útokům, sebepoškozování a užívání návykových látek a reagovat podle sjednocených postupů.
- **Regulace emocí a chování** - učit děti rozpoznat napětí, požádat o pomoc, přijmout hranici a zvládnout konflikt bez násilí.
- **Odpovědnost a náprava** - vést děti k pochopení následků jejich jednání, k přiměřené nápravě škody a k obnově vztahů.
- **Školní úspěšnost** - podporovat pravidelnou přípravu do školy, pracovní návyky, dokončování úkolů a spolupráci se školou.
- **Samostatnost pro běžný život** - rozvíjet péči o sebe, hospodaření, přípravu jídla, úklid, orientaci v institucích, dopravě a běžných povinnostech.
- **Vztahy a komunikace** - procvičovat respektující komunikaci, spolupráci, zdravé hranice, bezpečné vztahy a přijímání zpětné vazby.
- **Smysluplný volný čas** - nabízet sportovní, tvořivé, kulturní, pracovní a pobytové činnosti a podporovat vlastní zájmy dětí.

- **Kontakt s rodinou a příprava na návrat** - podporovat bezpečné vztahy s osobami odpovědnými za výchovu a připravovat dítě na návrat do rodiny nebo na další životní etapu.

Zásady pedagogického působení

Předvídatelnost. Dítě zná pravidla, denní režim, očekávání i možné následky. Změny mu pracovník vysvětlí přiměřeně věku a situaci.

Laskavá důslednost. Pracovník drží bezpečnou hranici klidně a srozumitelně. Neponižuje dítě, nevyhrožuje mu a nevstupuje s ním do mocenského souboje.

Individuální přístup. Nároky, podpora a cíle odpovídají věku, schopnostem, zdravotnímu stavu, aktuálnímu rozpoložení a programu rozvoje osobnosti dítěte.

Aktivní přítomnost. V době přímé pedagogické činnosti se vychovatel dětem aktivně věnuje, průběžně vyhodnocuje rizika a má přehled o jejich pohybu a činnosti.

Jednotné působení. Škola, výchovný úsek a odborní pracovníci sdílejí podstatné informace a postupují vůči dítěti srozumitelně a bez protichůdných požadavků.

Participace dítěte. Dítě se přiměřeně věku podílí na stanovení osobních cílů, plánování činností a vyhodnocení vlastního pokroku.

Profesní hranice. Zaměstnanci chrání soukromí dětí i své vlastní, nenavazují s dětmi soukromé kontakty na sociálních sítích a nesdělují jim údaje, které by mohly ohrozit soukromí nebo bezpečnost zaměstnanců a jejich rodin.

Oblasti výchovně vzdělávací činnosti

Osobnostní a emoční rozvoj

- rozpoznání emocí a tělesných signálů napětí
- nácvik zklidnění, odložení reakce a vyhledání pomoci
- posilování sebedůvěry založené na reálném pokroku
- práce s chybou, frustrací a neúspěchem

Sociální dovednosti a vztahy

- slušná a věcná komunikace
- řešení konfliktů, omluva a náprava
- respekt k osobním hranicím a odlišnostem
- prevence šikany, manipulace, sexuálního nátlaku a násilí

Školní příprava a pracovní návyky

- pravidelná příprava podle potřeb dítěte
- spolupráce vychovatele s třídním učitelem
- organizace času a pracovního místa
- podpora čtenářské, matematické a digitální gramotnosti v běžných situacích

Sebeobsluha a domácnost

- osobní hygiena, péče o oděv a osobní věci
- úklid, stolování a jednoduchá příprava jídla
- bezpečné používání vybavení a hospodárné nakládání s materiálem
- péče o společné prostory a prostředí zařízení

Finanční a občanská gramotnost

- kapesné, rozpočet, cena zboží a rozlišení potřeb a přání
- rizika dluhů, sázek, podvodů a zneužití platebních prostředků
- základní orientace v úřadech, zdravotních a sociálních službách
- práva, povinnosti a důsledky protiprávního jednání

Zdraví a bezpečí

- zdravý režim, pohyb, spánek a stravování
- prevence kouření, alkoholu a dalších návykových látek
- bezpečné sexuální chování, souhlas a ochrana před zneužitím
- první pomoc, bezpečnost při sportu, dopravě a pobytu mimo zařízení

Digitální bezpečí

- ochrana osobních údajů a soukromí
- bezpečná komunikace na sociálních sítích
- rozpoznání kyberšikany, manipulace a podvodů
- vyvážené a pravidly vymezené užívání internetu a digitálních zařízení

Volný čas a zájmy

- pravidelný pohyb a pobyt venku
- tvořivé, hudební, rukodělné a pracovní činnosti
- kulturní, poznávací, komunitní a dobrovolnické aktivity
- podpora individuálních zájmů a účasti na vhodných aktivitách mimo zařízení

Organizace činnosti rodinných skupin

Každá rodinná skupina zpracovává týdenní program výchovně vzdělávací činnosti. Program vychází z tohoto ročního plánu, z aktuální situace skupiny, z programů rozvoje osobnosti dětí, z organizace školního roku a z bezpečnostních podmínek. Musí obsahovat různorodé činnosti a nesmí být pouze seznamem jednorázových akcí.

- čas, místo a stručný obsah plánované činnosti
- zamýšlený výchovně vzdělávací cíl nebo rozvíjenou dovednost
- odpovědného pedagogického pracovníka
- zohlednění individuálních potřeb a případných rizik
- způsob stručného vyhodnocení významných činností

Vychovatel upraví program podle počasí, zdravotního stavu dětí, bezpečnostní situace nebo mimořádných událostí. Podstatnou změnu a její důvod zaznamená v používané pedagogické dokumentaci.

Roční tematický plán

Období	Hlavní téma	Zaměření	Příklady činností
Září	Adaptace a bezpečí	seznámení s pravidly, prostředím a režimem; vztahy ve skupině; bezpečný pohyb; osobní cíle dítěte	vstupní rozhovory, skupinová dohoda, komunitní kruhy, nácvik denního režimu
Říjen	Komunikace a zvládání konfliktů	rozpoznání spouštěčů, práce se vztekem, žádost o pomoc, respektující nesouhlas	modelové situace, reflexe konfliktů, sportovní a týmové aktivity
Listopad	Zdraví a prevence rizik	návykové látky, sebepoškozování, duševní zdraví, bezpečné vztahy	preventivní bloky, individuální rozhovory, práce s ověřenými informacemi
Prosinec	Vztahy a odpovědnost	ohleduplnost, tradice, hospodaření, zvládání emočně náročného období	společné plánování, příprava slavnostních aktivit, dobročinná nebo komunitní činnost
Leden	Nový začátek a pracovní návyky	vyhodnocení osobních cílů, školní příprava, organizace času, péče o prostředí	individuální plánování, praktické úkoly, podpora dokončování činností
Únor	Bezpečí v digitálním prostředí	soukromí, sociální sítě, kyberšikana, online podvody, důvěryhodné zdroje	rozbor modelových situací, bezpečnostní nastavení, diskuse nad příklady
Březen	Samostatnost a finance	kapesné, rozpočet, nákup, bankovní a platební bezpečnost, domácnost	modelový rozpočet, plánovaný nákup, vaření, péče o oděv a pokoj
Duben	Příroda a odpovědnost za prostředí	péče o okolí, udržitelné chování, bezpečný pobyt v přírodě	úklid okolí, zahrada, turistika, environmentální projekt
Květen	Vztahy rodina a společnost	bezpečné hranice, rodičovství, spolupráce, občanská odpovědnost	besedy, praktické situace, komunitní nebo kulturní akce
Červen	Zhodnocení a bezpečné léto	vyhodnocení pokroku, bezpečnost o prázdninách, plánování volného času	sebehodnocení, společná reflexe, výlety a pobytové aktivity
Červenec a srpen	Prázdninový provoz	samostatnost, zdravý pohyb, vztahy ve skupině, bezpečné cestování a hospodaření	pobytové, sportovní, pracovní, kulturní a poznávací činnosti

Individuální práce a program rozvoje osobnosti dítěte

Program rozvoje osobnosti dítěte je základním nástrojem individuální práce. Určený pedagogický pracovník jej zpracovává a průběžně vyhodnocuje ve spolupráci s dítětem a s odbornými pracovníky. Všichni pedagogičtí pracovníci, kteří s dítětem pracují, se s aktuálními cíli seznámí v rozsahu potřebném pro svou práci.

- cíle musí být konkrétní, přiměřené a pozorovatelné v běžném životě dítěte
- u každého cíle se stanoví podpora pracovníků a způsob poznání pokroku
- pokrok se hodnotí pravidelně a po významné změně situace dítěte

- dítě dostává srozumitelnou zpětnou vazbu a podílí se na stanovení dalšího kroku
- závěry se sdílejí mezi školou, výchovným úsekem a odbornými pracovníky s ohledem na ochranu osobních údajů

Hodnocení a opatření ve výchově

Hodnocení má být srozumitelné, průběžné a zaměřené na konkrétní chování a pokrok. Vychází z pravidel stanovených ve vnitřním řádu a z platného motivačního systému zařízení. Dítě má vědět, co se mu podařilo, co potřebuje změnit a jaký další krok může zvládnout.

- pochvala a ocenění se vztahují ke konkrétnímu úsilí, pokroku nebo odpovědnému jednání
- reakce na porušení pravidel je přiměřená závažnosti, okolnostem a individuálním možnostem dítěte
- za jedno jednání se automaticky nekumulují různá omezení pouze proto, že jsou součástí motivačních úrovní
- bezpečnostní opatření, bezprostřední ochrana osob a zákonné opatření ve výchově se odlišují od bodového nebo motivačního hodnocení
- po zklidnění následuje rozhovor, pojmenování následků, možnost nápravy a návrat k dosažitelnému cíli

Prevence a postup při rizikovém chování

Prevence je součástí každodenní práce, nikoli pouze jednorázových besed. Pedagogičtí pracovníci sledují změny chování, sdílejí podstatné informace a jednají podle krizového plánu a dalších platných postupů zařízení.

Riziková oblast	Základní reakce
Agrese a šikana	včasné oddělení účastníků, zajištění bezpečí, přivolání pomoci, věcný záznam, následná práce s dítětem a skupinou
Útěk nebo nevěstnost	postup podle vnitřního řádu a krizového plánu, okamžité předání informací určeným osobám a orgánům
Návykové látky	zajištění zdraví a bezpečí, odborné posouzení stavu, postup podle krizového plánu a návazná intervence
Sebezpoškozování nebo ohrožení života	neoponechat dítě bez potřebného dohledu, odstranit dostupná rizika, zajistit zdravotní nebo krizovou pomoc a informovat určené osoby
Sexualizované nebo zneužívající jednání	ochrana dítěte, oddělení osob, zachování důkazů a oznámení podle zákonných a interních postupů
Kyberšikana a online ohrožení	zajištění bezpečí, uchování relevantních podkladů, omezení dalšího šíření a zapojení odpovědných pracovníků

Spolupráce uvnitř zařízení a s dalšími subjekty

Výchovný úsek a škola. průběžně sdílejí informace o vzdělávacích potřebách, přípravě, chování, bezpečnostních rizicích a pokroku dítěte.

Etoped a psycholog. poskytují metodickou podporu, podílejí se na individuální práci, krizové intervenci a vyhodnocení potřeb dítěte.

Sociální pracovníci. zajišťují návaznost na osoby odpovědné za výchovu, OSPOD, soudy a další instituce v rozsahu své působnosti.

Vedení zařízení. sjednocuje postupy, zajišťuje podmínky, kontroluje dokumentaci a vyhodnocuje plnění plánu.

Rodina a osoby odpovědné za výchovu. jsou zapojovány v rozsahu odpovídajícím zájmu dítěte, rozhodnutí soudu a aktuální bezpečnostní situaci.

Vnější odborné služby. jsou využívány podle potřeb dítěte, zejména zdravotnické, poradenské, preventivní a volnočasové služby.

Pedagogická dokumentace

- týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti rodinných skupin
- programy rozvoje osobnosti dětí a záznamy o jejich plnění
- denní záznamy vedené v určeném informačním systému Foster
- záznamy o významných událostech, opatřeních ve výchově, útěcích, úrazech a dalších mimořádných situacích
- záznamy z komunit, případových porad a mezioborové spolupráce, pokud jsou pro práci s dítětem podstatné

Zápisy musí být včasné, věcné a konkrétní. Popisují pozorované jednání, okolnosti, reakci pracovníka a další potřebný postup.

Další vzdělávání a metodická podpora

Vzdělávání pedagogických pracovníků se v tomto školním roce zaměří zejména na bezpečné zvládání agrese a krizí, trauma respektující přístup, práci s dětmi s ADHD a poruchami chování, prevenci návykových látek a sebepoškozování, profesní hranice, vedení pedagogické dokumentace a sjednocení práce s programem rozvoje osobnosti dítěte. Konkrétní akce stanoví plán dalšího vzdělávání podle potřeb zařízení a dostupných možností.

Kontrola a vyhodnocování plánu

Četnost	Předmět vyhodnocení	Odpovědnost
Průběžně	kontrola týdenních programů, pedagogické dokumentace, aktivního výkonu přímé pedagogické činnosti a dodržování bezpečnostních pravidel	vedoucí vychovatel a ředitelka
Měsíčně	vyhodnocení situace skupin, závažných událostí, účinnosti přijatých postupů a potřeb metodické podpory	porada výchovného úseku a vedení
Nejméně pololetně	souhrn plnění hlavních cílů, pokroku dětí, prevence rizikového chování a spolupráce se školou	vedení zařízení a pedagogičtí pracovníci
Na konci školního roku	celkové vyhodnocení ročního plánu a návrh priorit pro další období	vedoucí vychovatel předloží ředitelce

Ukazatele pro závěrečné vyhodnocení

- zda každá skupina pravidelně plánovala a vyhodnocovala různorodé výchovně vzdělávací činnosti
- zda byly programy rozvoje osobnosti dětí aktuální, konkrétní a využívané v každodenní práci

- zda pedagogičtí pracovníci používali sjednocené a bezpečné postupy při rizikovém chování
- jak se dařilo plnit individuální cíle dětí a podporovat jejich školní přípravu a samostatnost
- jaké opakující se mimořádné události nebo nedostatky vyžadují změnu postupu
- jaká metodická, personální nebo materiální podpora je potřebná pro další školní rok

Odpovědnost za plnění

Za vytvoření podmínek pro realizaci plánu odpovídá ředitelka zařízení. Za koordinaci, průběžnou kontrolu a souhrnné vyhodnocení výchovné části odpovídá vedoucí vychovatel. Kmenoví vychovatelé koordinují plánování a vyhodnocování činnosti své rodinné skupiny. Každý pedagogický pracovník odpovídá za bezpečné, aktivní a odborné provádění činností v době své služby a za řádné vedení svěřené dokumentace.

Závěrečná ustanovení

Roční plán může být v průběhu školního roku doplněn podle aktuálních potřeb dětí, změn právních předpisů, závěrů kontrolní činnosti nebo mimořádných okolností. Změny schvaluje ředitelka a zaměstnanci jsou s nimi prokazatelně seznámeni.

Tento dokument nenahrazuje vnitřní řád, krizový plán, minimální preventivní program, plán kontrolní činnosti, plán dalšího vzdělávání ani individuální program rozvoje osobnosti dítěte. Tyto dokumenty se vzájemně doplňují.

V Kostelci nad Orlicí dne:

Bc. Miroslav Hovorka
vedoucí vychovatel

Mgr. Iva Zikešová
ředitelka